

DOKUMENTY PRO ŘÍZENÍ CVIČENÍ

Soudobý boj klade vysoké požadavky na schopnost velitelů a štábů velet vojskům ve složitých situacích a na připravenost jednotek, útvarů a svazků k vedení bojové činnosti. Připravenost k plnění těchto náročných úkolů dosáhneme cílevědomou výchovou a výcvikem.

K dosažení těchto cílů přispívají všechny metody přípravy velitelů, štábů a vojsk. Splnění stanovených učebních cílů zaměstnání je však závislé nejen na použitých metodách a schopnostech funkcionářů řídicích cvičení, ale i na kvalitě dokumentace pro přípravu a řízení cvičení, válečných her a štábních nácviků.

V článku chci uvést základní dokumentaci — zámysl a námět různých druhů cvičení, válečných her a štábních nácviků. Jejich obsah a formy stanoví předpis Pěch-51-6 a z jejich obsahu nemůžeme nic zkrátit, vynechat nebo jinak upravit.

Značnou volnost a možnosti pro zavádění nových účinných a názorných forem skýtá dokumentace pro řízení cvičení. Tato oblast rovněž umožňuje největší úsporu času při přípravě cvičení. Z tohoto hlediska rozeberu dokumenty pro řízení bojových taktických cvičení, bojových taktických cvičení s ostrou střelbou, skupinových cvičení, velitelsko-štábních cvičení, válečných her a štábních nácviků a na příkladech poukážu na možné formy, jejich zpracování a použití. Pro názornost uvedu vzory dokumentů pro řízení na stupni pluk.

Rozsah a forma materiálů, které je nutné zpracovat pro řízení cvičení, závisí na druhu připravovaného cvičení a na jeho náplni.

Složitost soudobého boje vyžaduje, aby velitelé všech stupňů již v míru rozvíjeli iniciativu a rozhodnost a proto je nepří-

pustné, aby zejména při dvojstranných cvičeních a válečných hrách probíhala cvičení podle předem připraveného plánu a autorských rozhodnutí a aby velitelé a vojska byla násilně uváděna do rozhodování v situacích. Chceme-li činnost cvičení dovést k určitému řešení např. vzhledem k prostoru cvičení, ke komunikačním možnostem, předcházení škod nebo vzhledem k dalším procvičovaným učebním úkolům, musíme rozehrát situaci s takovými údaji, které vyvolají potřebné řešení.

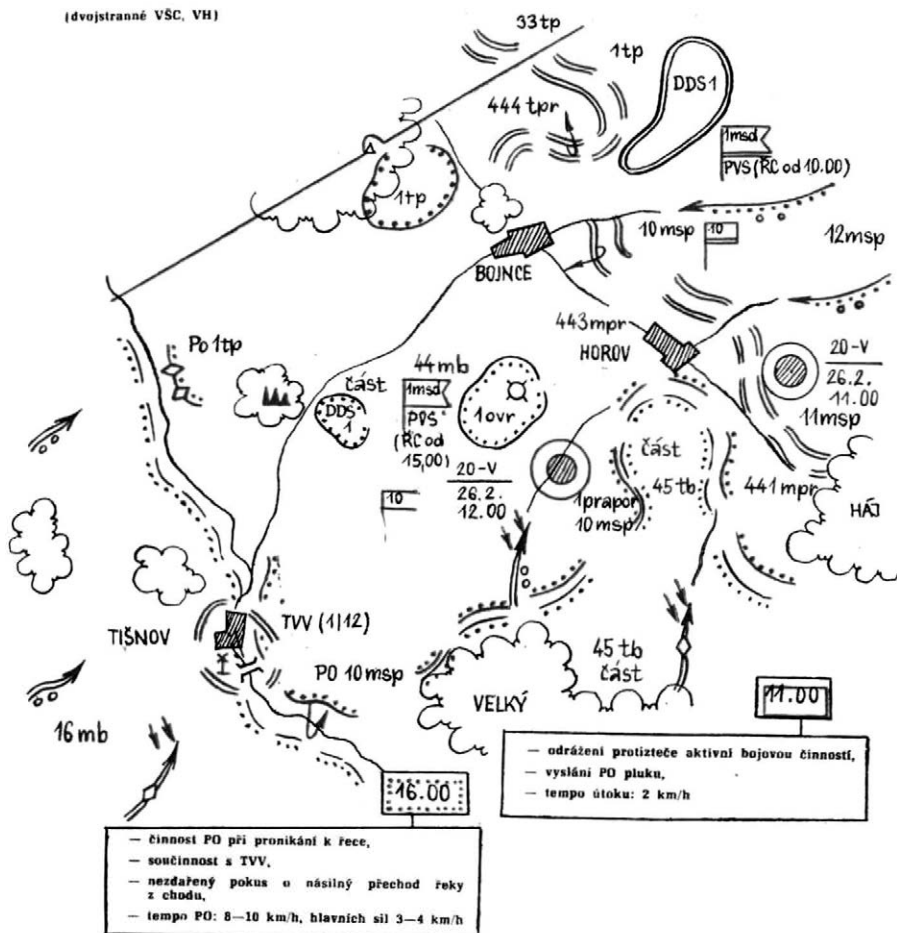
Pro řízení cvičení zpravidla zpracujeme tyto dokumenty:

- plán provedení cvičení na mapě,
- plán řízení cvičení — textově nebo graficky,
- plán rozehry ztrát a použití ZHN, není-li součástí řízení cvičení,
- metodická rukověť,
- plán nahrávání zpráv,
- rozkazy a nařízení, které jsou podkladem pro činnost cvičících,
- schéma terčové situace,
- rozpočet terčů, nábojů a imitačních prostředků,
- plán instruktaže ŘC a rozhodčí služby.

Plán provedení cvičení (viz náčrt 1 a 2) zpracováváme na mapě měřítka, které odpovídá cvičicímu stupni. Při dvojstranných cvičeních a pro praporeční cvičení hlavní situace zakreslíme v zámyslu a není je proto nutné zvlášť graficky vyjadřovat.

Mapa obsahuje jednotlivé situace stran v určených časových intervalech (zpravidla k době, kdy cvičící stupně dostávají hlášení podřízených nebo úkoly nadřízeného stupně velení). Situaci uvádíme v pásmu nejvyššího cvičicího stupně s příleh-

(dvojstranné VŠC, VH)

lymi částmi pásem sousedů, radiační a chemickou situací, meteorologické údaje, prostory úsekové rozhodčí služby (u bojových taktických cvičení), vyhrazené komunikace pro přesun vojsk (zejména pásové techniky), místa velení a stanoviště RC, rozhodčí služby, kódování mapy, údaje o spojení rozhodčí služby, značkářů a imitačních skupin a legendu. Předpokládáme rozhodnutí do mapy nezakresluje.

U dvojstranných cvičení na mapu zakreslíme zpravidla jen čáry dotyku obou stran (2–3 za den), stručný popis činnosti stran v průběhu dne, předpokládané prozkoumané prostory bojové činnosti vojsk, míst velení a stanoviště RC, rozhodčí služby a přibližné doby jejich zaujetí.

Plán řízení cvičení (viz tabulka 1, 2, 3 a náčrt 3) zpracujeme formou tabulky písemně, graficky nebo kombinovaně.

V plánu řízení vyjádříme průběh cvičení, který je graficky uveden v plánu provedení s časovým plněním hlavních učeb-

ních úkolů, činnosti stran, RC a rozhodčí služby, značkovacích a imitačních skupin a předpokládané činnosti cvičících.

Kromě toho může být součástí plánu řízení tabulka použití ZHN obou stran a rozehry ztrát a schéma situace s idejí zámyslu (může být i na výseku mapy) pro základní situace cvičení.

Rozehru ztrát a použití ZHN můžeme zpracovat ve formě tabulek, ve kterých uvádíme u obou stran dobu a druh jaderného úderu, OL, bojových biologických prostředků a zápalných látek, místo a prostředek dopravy na cíl a předpokládanou zasaženou jednotku. Řídící cvičení upřesňuje v průběhu cvičení podle situace a rozhodnutí cvičících jejich použití.

U ztrát uvádíme po jednotlivých obdobích v přehledu ztráty na živé síle (včetně ozáření), zbraních a bojové technice.

Metodickou rukověť sestavujeme pro řízení skupinových cvičení a taktických letečků. Tyto přípravy velitelů a štábů svým

Tabulka 1

Plán řízení plukovního bojového taktického cvičení (část)

Situace čas	Činnost				Poznámka
	západních	východních	ŘC a RS	URS	
Odrážení protizteče a vyslání PO 10.00	Jednotkám 44. mb se nepodařilo udržet v jižní části pásma druhou obrannou čáru pro boj na zdrženou.	Zasazením 10. msp a odražením protizteče 444. tpr vytvořil vel. 1. msp podmínky pro rychlé proniknutí k řece BOBRAVA.	ŘC – upřesnit situaci sousedů – předat rádiem nařízení velitele 1. msp	Řídit činnost značkářů a imitačních skupin při protizteči 452 mpr – zabezpečit manévry části sil cvičících praporu při vklínění do sestavy praporu	Stanoviště RC – 2 km sev. HOROV Nařízení vel. 1. msp pro odrážení protizteče – příloha č. 6
—	444. tpr – protizteč proti 1. tp byla zastavena.	V 11.00 vysazuje TVV v síle praporu od 12. msp.	– řídit činnost URS a značkování nepřítelů provádějícího protizteč	– zabránit smíchání cvičících jednotek a značkářů	Ztráty:
13.00	443. mpr – v dotyku s 10. a 11. msp odchází bojem směrem záp.	Protizteč 45. tb odrazit JÚ 20 kt, 11. msp a částí sil 10. msp a záseh PTZ a POZ 1. msp. Volnými silami rozvíjet úspěch do hloubky.	– přijímat hlášení štábu 10. msp – upřesnit další průběh cvičení podle rozhodnutí cvičících.		1/10 msp – 32 raněných, 21 mrtvých 1 BZK, 2 OT 64, 1 NA
26. 2.	442. mpr – zbytky v síle zesílené rotý se 3 ŠT 90 mm odchází k řece BOBRAVA.	10. msp – jedním praporem v součinnosti s PTZ a POZ a s jednotkami 11. msp z čáry BOJNICE, HOROV zastaví protizteč jednotek 45. tb a jedním msp s tr úderem do boku 452. mpr vytvoří podmínky pro jeho zničení v součinnosti s 11. msp. Další msp s do a tr vyslat jako PO na spojení s výsadkem. Řeku překročit z chodu v nařízeném úseku.	RS – rozehrát u jednotek ztráty		2/10 msp – 5 raněných, 4 mrtví, 1 BZK, 1 OT 3/10 msp – 10 raněných, 12 mrtvých 1 RM, 3 OT 64 1 NA polní kuchyň tpr – 5 raněných, 3 mrtví, 2 tanky Ostatní – 32 raněných, 9 mrtvých, 1 SHD, 1 PTRS, 1 PLK, 2 OT, 7 NA
	45. tb (bez tpr) – zahájila přesun k protizteči.				Západní – 443 mpr 40 % – 452 mpr 50 % – 454 tpr 40 %
	8. md (F) na přesunu, vzdálena čelními jednotkami 25 km od řeky BOBRAVA (10.000)				

4. situace

- Učební úkoly** – odražení protizteče
– vyslání PO na spojení s TVV
– upřesnění způsobu násilného přechodu řeky

Činnost ŘC a RS	26. 2.				Činnost cvičících
	10	11	12	13	
– rozehra situace praporů a pluku (RS)					– převzetí hlášení a úkolů
– upřesnit situaci sousedů a zprávy průzkumu (RC)					– zhodnocení situace
– předat nařízení velitele 1 msd (RC)					– předběžná nařízení praporům
– sledovat činnost cvičícího štábu (RS)					– rozhodnutí pro odražení protizteče a vyslání PO
– rozehrát činnost při protizteči (RS, RC)					– upřesnění způsobů překonání řeky
– přijmout hlášení štábu pluku (RC)					– řízení činnosti při odražení protizteče v součinnosti se sousedem
– podle rozhodnutí cvičících připravit rozebru situace (RC)					
– přemístit (RC) do prostoru vých. BOBRAVA					14.00

plukovního VŠC (část)
válečné hry)

Vývoj situace od 08.00–10.00 26. 6.

Západní:

Jednotkám 44. mb se nepodařilo udržet v jižní části pásma druhou obrannou čáru pro boj na zdrženou. Protizteč 444. tpr proti 1. tp je zastavena. Vel. 15. md přisluje 45. tb (bez tpr) do protizteče ke zpomalení tempa útoku 1. msd k získání času pro obsazení obrany na pravém břehu BOBRAVA francouzskými jednotkami.

Východní:

Zasazením 10. msp z neplánované čáry, s využitím jaderného úderu a odražením protizteče 444. tpr vytvořil velitel 1. msd podmínky pro rychlé dosažení řeky BOBRAVA. K tomu vysazuje v 11.00 TVV v síle praporu od 12. msp. Protizteč 45. tb zamýšlí odrazit JÜ 20 kt, 11. msp, části sil 10 msp a PTZ a POZ divize z místa s úderem částí sil do boku 45. tb. Hlavními silami 10. msp, 1. tp, a 12. msp překročit s využitím TVV řeku BOBRAVA z chodu.

Použití ZHN od 10.00 do 13.00 26. 2.

Poř. čís.	Čas	Jaderný úder			OL, ZL, BLP		Epicentrum místo	Prostředek dopravy na cíl	Zasaženo	Poznámka
		kt	v	p	druh	plocha				
Západní										
1	10.00	20	—				1 km vých. HOROV	152. do HJ	3/11 msp	
2	10.30				NA-PALM		6 km sv. HOROV	letectvo	3/10 msp	Podle RS rozhodnutí
Východní										
3	12.00	20	—				3 km již. BOJNICE	1 ovr	452. mpr	

Přehled ztrát od 10.00 do 13.00 26. 2.

Jednotka	Osoby			Zbraně							Vozidla			Západní
	ra-nění	mrt-ví	ozá-ření	TANK	SHD	BzK	PTRS	H 122	RM 130	PLK	OT 65	OT 64	NA	
1/10. msp	32	21				1						2	1	443. mpr 40 % 452. mpr 50 % 454. tpr 40 %
2/10. msp	5	4				1						1		
3/10. msf	10	12							1			3	1	
ostatní	42	25		2	1		1			1	2			

Plán řízení válečné hry (část)
(Štábního nácviku, VŠC)

Čas	Učební úkoly	Činnost řídícího zaměstnání	Činnost cvičících
1	2	3	4
operační 10.00 25. 2.	Odrážení nepřátelské protizteče. Vyslání PO na spojení s TVV.	– stanovit operační čas – vydat a upřesnit situaci k 10.00 25. 2. – předat nařízení velitele 1. msd – určit čas na přípravu rozhodnutí, pořadí a obsah informačních zpráv – sledovat se svými zástupci činnost důstojníků při přípravě podkladů pro rozhodnutí velitele	Velitel pluku – ujasnit si úkol, připravit ideji zámyslu, vydat pokyny štábu a předběžná nařízení jednotkám. Vyslechnout návrhy zástupců a podřízených náčelníků, přijmout rozhodnutí, NŠ – seznámit příslušníky štábu s novým nařízením, upřesnit časový rozpočet a upřesnit úkoly průzkumu, návrh na rozhodnutí. ZN – zhodnotit sílu nepřítele přesunujícího se k protizteči. Důst. štábu pluku – předat předběžné nařízení praporům, připravit v součinnosti se ZN a ND poměr sil a upřesnit grafikon přepravy. ND – návrh na použití dělostřelectva ŽN – návrh na použití ženijních jednotek
astronomický 09.00–12.00	Upřesnění způsobu násilného přechodu vodního toku		
12.00–12.10	Odrážení nepřátelské protizteče. Vyslání PO na spojení s TVV.	– vyslechnout návrhy náčelníků a rozhodnutí velitele	Návrhy vyslechnout v pořadí: 1. ZN – zhodnocení všeobecné situace, – možnosti napadení ZHN, – síla, místo a doba protizteče
12. 10–12.20	Upřesnění způsobu násilného přechodu vodního toku		2. ŽN – návrh na způsob překonání vodního toku z chodu, – zabezpečení odrážení protizteče
12.20–12.30			3. ND – použití děl, oddílů a protitankových prostředků pro odrážení protizteče a zabezpečení PO
12.30–12.45			4. NŠ – zhodnocení stavu a bojových možností vlastních jednotek a činnosti sousedů, – poměr sil, – návrh na způsob odrážení protizteče
12.45–13.00			5. Vel. pluku – rozhodnutí

charakterem vyžadují rozpracovat zejména způsob uvedení cvičících do situací, metodické pokyny pro řídicího cvičení pro vedení zaměstnání a zdůvodnění závěrů při řešení situací. Kromě toho se v metodické rukověti uvádí v každé situaci učební cíl, učební úkoly a rozpočet času. Metodickou rukověť zpracováváme volnou formou.

Plán činnosti skupin pro značkování bojové činnosti nepřítele a imitace paleb (viz náčrt 4) zpracováváme při jednostranných a dvostranných bojových taktických cvičeních. Jejich příprava vyžaduje vytvořit na základě rekonstrukce prostoru cvičební podmínky, které přibližují cvičícím stranám představu skutečného boje.

K tomu organizujeme skupiny pro značkování a imitaci paleb obou stran. Tyto skupiny se řídí pokyny úsekových rozhodčích. Protože nelze omezovat iniciativu cvičících vojsk musí být skupiny připraveny rychle reagovat na vzniklou situaci podle upřesnění zpracovaného plánu a odpovíděně rozehrávat situaci.

Činnost protivníka značujeme omezenými počty osob, bojové techniky a s využitím terčů a maket.

Ke značkování palby z ručních zbraní používáme cvičného střeliva nebo maket různého tvaru.

Dělostřeleckou a minometnou palbu a letecké bombardování značujeme výbuškami, palbu děl pro přímou střelbu a tanků cvičnými náboji. Místa dopadů a rozboření budov a zařízení označujeme červenými praporky. Jaderný výbuch značujeme soupravou pro znázornění atomového výbuchu.

Minová pole a zaminování objektů znázorníme cvičnými minami s kouřovou vložkou. Poškození mostů a cest označíme viditelnými tabulemi s nápisy, o jaký druh poškození jde. Prchavé otravné látky značujeme dýmovicemi a dýmovými granáty, terén s trvalými otravnými látkami postříkujeme cvičnými otravnými látkami nebo značujeme melasou. Prostory zamořené radioaktivními látkami označujeme na vnějším obvodu tabulemi z vytyčovací soupravy.

Vlastní plán zpracováváme na mapě 50 000 nebo 25 000. Obsahuje stručně graficky vyjádřenou situaci, které máme značkovat a imitovat, prostory značkování a imitace a stanoviště úsekové rozhodčí služby a ŘC. V legendě jsou uvedeny úkoly značkování a imitace v jednotlivých úsecích, doba a signály pro zahájení činnosti, organizace a počty osob, vozidel a imitačního materiálu v tabulce.

Plán nahrávání zpráv (viz tabulka 4) je pomocný dokument pro ŘC a rozhodčí

službu využívaný zejména při štábních nácvicích, štábních a velitelsko-štábních cvičeních a válečných hrách. Jsou v něm chronologicky seřazeny zprávy, které rozehrává cvičícím v průběhu cvičení ŘC a rozhodčí jako hlášení podřízených nebo nařízení a informace nadřízeného stupně velení a sousedů. Uvádí se zde doba zjištění, zdroj a obsah zprávy, kdy, komu a kdo zprávu rozehrál. Plán nahrávání zpráv značně usnadní řízení cvičení. Plán zpracováváme formou tabulky.

Rozkazy a nařízení, které jsou podkladem pro činnost cvičících, zpracováváme vždy o jeden stupeň výše, než je cvičící jednotka. Výhodnější je zpracovávat jen výpisky z bojových rozkazů nebo bojová nařízení. Tyto dokumenty mají být stručné a jejich obsah a forma musí odpovídat platným ustanovením řádů a předpisů.

Schéma terčové situace (viz náčrt 5) je dokument, který připravujeme jen při bojových taktických cvičeních s ostrou střelbou jako přílohu plánu provedení cvičení. Schéma vychází ze zásad organizace a způsobu vedení bojové činnosti protivníka, možností střelnice, roční a denní doby a bezpečnostních opatření. Vytvořená terčová situace musí zabezpečit řešení taktických a palebných úloh, zejména soustřeďovat a přenášet palbu, palbu z bojových vozidel a po sesednutí z nich a vedení palby motostřeleckých a tankových jednotek a dělostřelectva a použití ostré ženijní munice. Na schématu je rozkreslena taktická situace protivníka na jednotlivé cíle se znázorněním druhu a počtu terčů a čar, ze kterých se vede palba s uvedením vzdáleností. Počet terčů a hloubku jejich rozmístění, stanovenou Pěch-3-2 a Tank-3-3, musíme dodržet. V legendě uvedeme v tabulce pořadí a dobu objevení cílů.

Schéma zpracováváme na mapě 25 000 nebo formou náčrtu ještě většího měřítka.

Rozpočet terčů, nábojů a imitačních prostředků zpracováváme podle schématu terčové situace. Postupujeme od jednoho cíle k druhému, stanovíme druh zbraně, který má optimální podmínky pro jeho ničení a vypočítáme podle Pěch-3-2 nebo Tank-3-3 počet nábojů potřebných pro zasažení každého terče. V úvahu берeme vzdálenost cíle a polohu ke střelbě. Po sečtení počtu střeliva na zničení všech cílů výsledek porovnáme s maximálními normami, které stanoví Pěch-3-2 a Tank-3-3. Přesahuje-li výpočet normu, zrušíme některé cíle nebo vytvoříme jiné podmínky. Pak vypočítáme střelivo pro jednotlivé druhy zbraní.

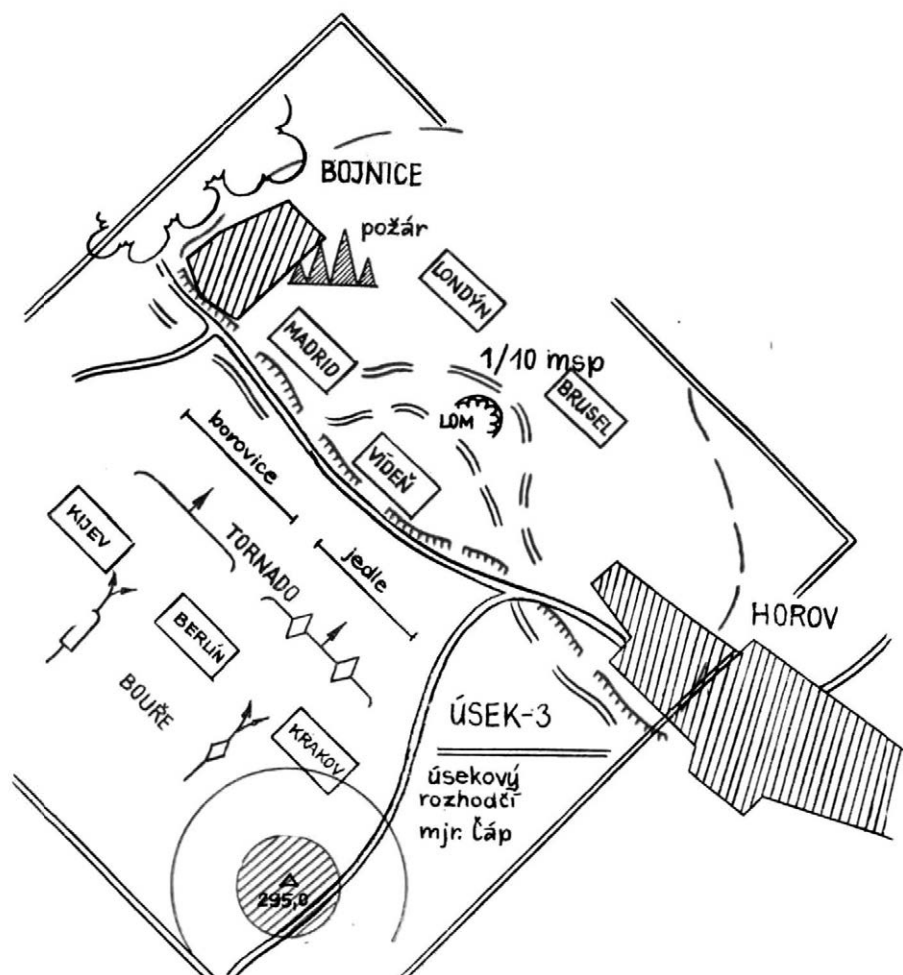
Nepřátelskou palbu imitujeme výbuškami, světelnými a sluchovými efekty a v no-

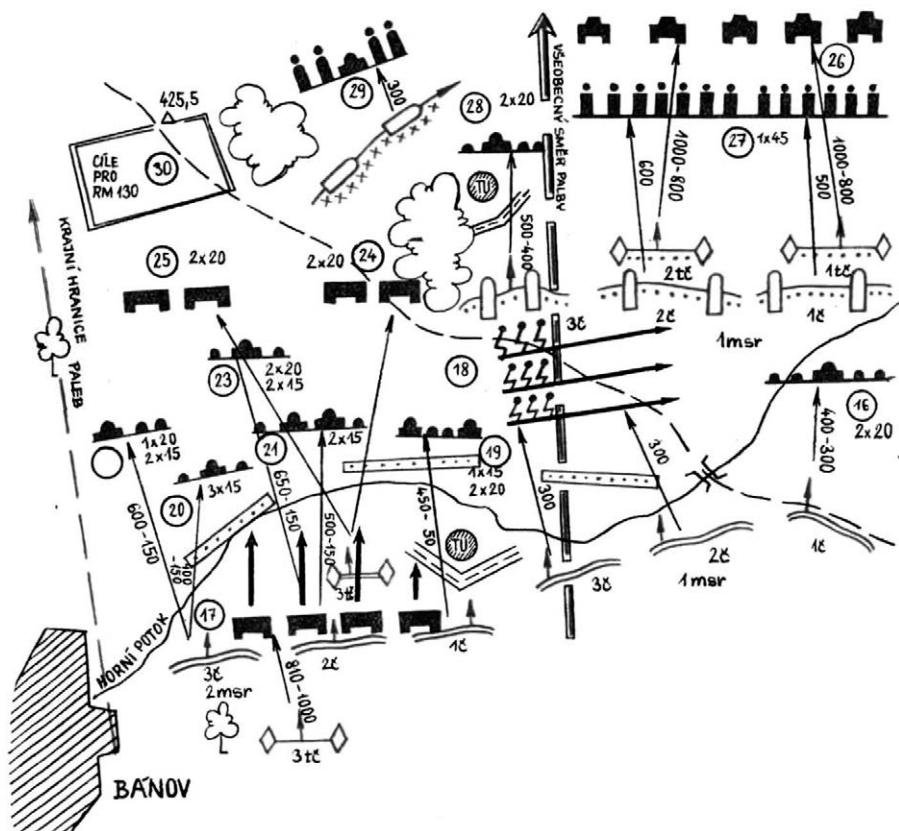
Plán nahrávání zpráv (část)
(pro VŠC, ŠC, VH)

Poř. čís.	Zjištěno v hod.	Zdroj zprávy	Obsah zprávy	Zprávu předat			
				kdy	komu	kdo	jak
31	10.00	jednotky 10. msp	Situace jednotek a prvků bojové sestavy 10. msp	09.45 10.00	vel. jedn. štábu pluku	ŘS ŘC	osobně osobně
32	10.00	PzS 10. msp	Proud 50–60–OT na přesunu z lesa VELKÝ směrem na HOROV, napaden letectvem	10.00	ZN 10. msp	ŘC	rádiem
33	10.00	BPzH 1(10)	V prostoru 1 km jz. HOROV provádí skupina 4–5 důstojníků rekognoskaci pod ochranou jedné čety	10.05	veliteli 1/10 msp	RS	osobně
34	10.05	Zprav. odd. 1. msd	45. tb. ve dvou proudech na přesunu čelem RÁJOV, BOR v síle mpr a tpr k protizteči pravděpodobně z čáry mimo HÁJ 1 km jz. BOJNICE	10.10	ZN 10. msp	ŘC	rádiem
35		vel. 1 msd	Bojové nařízení 1. msd čís. 06 pro odrážení protizteče (příloha čís. 6)	10.15	veliteli 10. msp	ŘC	rádiem

Úsek č. 3 10.00–13.00 26. 2. (píše se na náčrt 4)

Pořadové číslo	Druh činnosti	Osoby	Materiál	Signál
1	Přiblížení a protizteč 452. mpr	msč-2 tč-1	4 OT 64 3 T 54	BOUŘE TORNADO
2	Vlastní jaderný úder	3	souprava	LAVINA
3	Dělostřelecká palba nepřítele, požár	dr-1	4 × 32 V 10a 4 × 16 V 10a 50 l hořlaviny	MADRID VÍDEŇ LONDÝN BRUSEL
4	Vlastní dělostřelecká palba	dr-1	3 × 32 V 10a	KIJEV BERLÍN
			2 × 32 ČR&D	KARKOV AKÁT BOROVICE

Legenda (k náčrtu 5)

Číslo cíle	Objevení cíle	Doba	Střelí	Imitace
17	3. tanková četa dosahuje osamělý strom	po dobu pohybu cílů	tanková četa z krátké zastávky	4 V 10a
18	1. msr dosahuje tankové cesty		2. a 3. četa z místa	3 V 10a

ci imitátorem záblesků výstřelů. Imitování musí prozradit vždy jen skupinu cílů a nesmí prozradit celý terčový manévř.

Rozpočet terčů, nábojů a imitačních prostředků je nejlépe zpracovat formou tabulky (viz tabulka 5).

Tabulka 5

Rozpočet terčů, nábojů a imitačních prostředků (část)

Číslo cíle	Terč		Dálka střely	Zbraň	Poloha ke střelbě	Počet nábojů						Imitační prostředky
	číslo	počet				Sa	LK	TANK KUL	TANK 20 mm	OT 7,62	OT 14,5	
17	13	4	900	VH 20	Kr. zast.				24			2 V-10 a
18	8a	9	300	LK, Sa	z místa	28	25					1 or D
19	6	2	300	Sa	Kr. zast.	20						2 V-10 a
	9	1		LK			7					
	10a	1		LK			10					
20	6	2	250	Sa LK	Kr. zast.	20						2 V-10 a
	10a	1					10					
21	6	2	300	Sa	Kr. zast.	20						3 V-10 a
	9	1		LK			7					
	10a	1		LK			10					
22	6	2	400	Sa	z místa	24						1 or D
	9	1		LK			8					
23	6	2	400	Sa	Kr. zast.	28						1 V-10 a
	10a	1		LK			14					
24	13	2	900	VH 20	za pohybu				12			2 V-10 a
25	13	2	900	VH 20	z místa				9			2 V-10 a
26	12	5	900	VH 20	Kr. zast.				30			5 V-10 a

Plán instruktáže ŘC a rozhodčí služby

Pro přípravu a řízení velitelsko-štábních bojových taktických cvičení, bojových taktických cvičení s ostrou střelbou a válečných her určujeme řídící cvičení, štáb ředitelství cvičení a rozhodčí službu. Počet osob pro řízení cvičení má být co nejmenší, ale takový, aby mohl zabezpečit splnění všech cílů cvičení. Počty rozhodčích se řídí podle druhu cvičení.

Celková doba přípravy ŘC a RC je závislá na druhu připravovaného cvičení a může trvat 2–4 dny. Při cvičeních s vojsky je těžiště přípravy v terénu. Základem úspěšného průběhu cvičení je důkladná příprava ŘC a RS podle promyšleného plánu, který bude zpravidla obsahovat:

- prezentace příslušníků ŘC a RS,
- upřesnění funkčního zařazení ŘC a RS, vybavení dopravními a spojovacími prostředky a seznámení s plánem instruktáže,
- pokyny pro stranicko-politickou práci,
- výdej a studium materiálů,
- výklad hlavních teoretických otázek a seznámení se zámyslem a průběhem cvičení,

— seznámení s organizací ŘC a RS a způsobem řízení cvičení,

— pokyny pro utajení velení, spojení, přípravu rozboru,

— odborné instruktáže náčelníků družů vojsk a služeb včetně roze hry zpráv o nepříteli a použití ZHN,

— vlastní samostatná příprava příslušníků ŘC a RS, studium materiálů,

— zakreslení pracovních map rozhodčích a zpracování plánu činnosti,

— roze hra situací za řízení náčelníka štábu ŘC a hlavních rozhodčích u každé strany,

— prověření znalostí a připravenosti RS formou přezkoušení rozhodčích u každé strany,

— příprava ŘC a RS v terénu spojená s rekognoskací, spojovacím nácvikem a procvičením některých zásadních epizod,

— příprava úsekové rozhodčí služby včetně činnosti značkařů a imitačních skupin.

V plánu je třeba uvést jednotlivá opatření, dobu, místo a kdo je řídí nebo za ně odpovídá.

Závěrem chci zdůraznit, že zpracování dokumentace pro řízení cvičení je značně pracné a náročné na čas. Proto další tendence vývoje povede jistě k zjednodušování, používání kombinovaných forem grafických a písemných dokumentů a využívání dostupné techniky k jejich vyhotovení. Ukázané formy mají sloužit jako vodítko a nesmí zpracovatele vést k šablonovitosti. K přípravě cvičení musíme vždy přistupovat tvůrčím způsobem, hledat nové formy zpracování tak, aby byla zabezpečena účelnost, úplnost, jednoduchost a úspora času a vycházet z předpokladu, že řídit cvičení, válečnou hru nebo štábní nácvik budou zkušeni velitelé a příslušníci štábu.